

LBRIS

We know
books

DAN MATEI

PARADISUL ȘOARECILOR

ediția a II-a – revizuită și adăugită a romanului
Balena și marele Poet de apă dulce

EDITURA PENTRU ARTĂ ȘI LITERATURĂ
București, 2024

Cuprins

CAPITOLUL 1
DE ACUM VOM FI PLINI DE UIMIRE

Orca pOrcinus sau până la urmă despre o balenă.	9
Flashback.	15
Un poet.	21
Episodul 3, 5 Ole! Ole! (nu suntem la coridă)	23
La țară.	28
Noi muncim, nu gândim....	32
Ce s-a întâmplat data trecută?	37
Moroius, mâncătorul de copii	46
Theodora cu th.	51
Nașul.	64
Episodul 11.a. Pentru glorie, o geacă de piele	
11.b. Primul golan al democrației	72
Adevăratele trofee se lasă așteptate	77
„Ce se întâmplă? Sunt copleșit.“	79
Botez pentru noroc.	84
Paradisul șoarecilor.	89
Ramona 3.	96
Despre un câmp sau două... nu suntem la viața satului.	99
Duminica Orbului.	104
Altâ viați, fericire în toată splendoarea, și-apoi....	108
Și-a scuturat praful de pe sandale.	115
Un zid ușor de dărâmat	128

Lanțuri pentru frigider... Un răsuneț	134
Porcușorul-de-Guineea	144
Primele versuri	147
„Istoria se repetă. Prima dată, ca tragedie, a doua oară, ca farsă.“ - Karl Marx	151
Spre București	155
Un cal de dar (înaripat)	157
Să lăsăm deoparte lucrurile serioase!	159
Bla-bla-bla	165
Prima mare bătălie, înainte de iubire	171

CAPITOLUL 2

DE ACUM VOM FI PLINI DE IUBIRE

Începutul	183
Continuare:	189
Căsuța cu turtă dulce a Ilenei Cosânzeana	192
Fericirea are nume de femeie	196
Înfruntarea cu zmeul zmeilor	200
Continuare: Un pitic foarte mic făcea baie într-... ..	203
...și cea Sfântă	205
„Români, vreți să ia sfârșit coșmarul	220
Cine știe ce are un Poet în cap?	224
Tristețea venea agale	234
Și nu a mai plecat, a devenit tristețea noastră cea de toate zilele.... ..	253
...dispăruții se întorc (așa e în telenovele și în filmele de acțiune, și în superproducții, și în seriale, și-n toate...)	262
despre morți numai de bine. Dar despre morții vii?	264
Te uiți (cu blândețe) și câștigi!?	268
Un alt meci... de fotbal (alte sporturi nu ne interesează, suntem bărbați adevărați)	285
Chioara	289

Vorbărie pe placul doamnelor casnice cu cinci copii mici,
de ce cinci?... cinci degete la un picior..... 322

Vise de împrumut. Laptele gros a dat peste oală..... 331

Adio și un praz verde! Triunghiul 346

Do you believe in magic? 352

Nu erau pompieri, era doar marele Poet..... 354

„Ora 1 a venit, oamenii în roșu au sosit...” 356

Fără televizor. Singur..... 362

DE ACUM VOM FI PLINI DE UIMIRE

Orca pOrcinus sau până la urmă despre o balenă

Theodora, un nume, un încăpățânat „cu mine trebuie să înceapă romanul“, n-am reușit să-l conving, era un nume de femeie. Theodora. Am ridicat baricade de carton, am pus un Trabant peste un Trabant, tu le spui foste trăiri, despre care nu-ți amintești. Sunt tot felul de inimi, eu am una de alamă, strălucitoare, fără pretenții. Ar trebui să mă închid într-un azil de bătrâni, doar ei înțeleg pasul târăgănat, la o azvârli-tură de băț de uitare se vorbește în șoaptă, într-un azil de bătrâni, când iubești, iubești pentru ultima oară.

De astăzi, săptămâna începe cu vineri, să ne împrietenim.

La etajul 4 al unui bloc construit în altă epocă, pic-poc, pic-poc, bălțile de pe acoperișul de smoală se scurgeau pe lângă firele electrice ale lustrei, în ligheane și găleți de plastic (toate roșii), ce fuseseră aranjate cu grijă. Prietenul nostru (personajul principal al acestui roman) aștepta, la locul obișnuit (pe canapeaua imensă din lemn masiv), în poziția obișnuită (culcat), butonând la telecomanda televizorului.

Un alt personaj importat, o bătrânică, „făcută iască“, zic gurile rele, purtătoare de ochelari cu multe dioptrii, în

haine de doliu, cu năframă „Poza clasică a bunicuței“, o doamnă la a doua tinerețe, pune pe sârme la uscat, afară pe terasă, tricouri bărbătești mărimea XXXL. Cele patru antene parabolice o cam încurcă. Aruncă o privire fugară dincolo de balustradă, tentația golului e de evitat. Mașina de pompieri întârzie. Toate par mai mici de aici, de sus.

Atenție! Motor! Acțiune!

Telecomanda zbură, ca să fim lămuriiți, fără aripi, de-a rostogolul, ca un porumbel jucător, excesiv. Se izbi de parchetul umflat, nu se sparge, doar bateriile alunecă sub mobilă.

— Mamă! Mamă! timbru grav, bogat în armonice superioare, la nevoie ambitusul poate fi crescut cu două octave în acut. („Boxing ring announcer with a rich professional sound!“ decretase la mișto marele Poet, cunoscând repulsia pe care i-o provoca prietenului nostru folosirea de cuvinte din limbi străine, în vorbirea curentă.)

— Stai că mai am două tricouri, ce trântiși?

— Nimic.

— Cum nimic? Eu sunt surdă?

„Poza clasică a bunicuței“ închise ușa terasei ce scârțâia deranjant.

— N-am și eu bărbat în casă, să ungă cu niște vaselină două balamale. (nicio reacție). Ce trântiși?

— Nimic, îmi căzu din mână telecomanda. Adu-mi, te rog, alta, la asta parcă s-au dus toate butoanele deodată.

— Ți-am spus să nu le mai arunci, că nu tu te apleci după ele, mă dor și pe mine șalele, genunchii.

ERDIS

We know
books

— Bine, scuze!

— Mie mi-ar fi rușine...

— Hai, mamă! Gata! Știi că nu suport!

— Ce suporti tu?

Abandonă discuția, ieși din sufrageria de 4x5 metri în hol, de unde ridică o cutie plină cu telecomenzi. Își întinse spinarea, bătrânețea, a ajuns-o bătrânețea. Ce-o face băia-tul ăsta fără ea?

— Maică, luna asta ai stricat, nici nu mai știu... Câte? 6 sau 7?

— Ce contează?

— Pentru tine, nu contează niciodată nimic.

— Iar ai chef de cicăleală? Dă odată cutia aia, dormi din picioare?

— Urât vorbești, proastă educație ți-am dat, eu sunt vinovată. Nu te-am bătut când trebuia.

Degetele groase, ca niște butuci de vie, începură să răscolească prin cutie.

— Mai ușor, că dai cu ele pe jos!

După câteva minute, lungi, lăbărțate, ca un scris preocupat de umplerea paginii, se hotărî la una albastră cu multe butoane verzi și negre, plus unul mare bordo.

— Te-am rugat să cauți telecomenzi cât mai diferite, pastelate, cele mai multe le-ai adus gri sau negre.

— Crezi că am fabrică? Iau și eu ce găsesc.

— Și atunci, care mai e plăcerea alegerii? Nasul mare, de copoi (de Saint-Hubert ar fi zis, dar nu-și mai amintea rasele de câini). Te-am rugat să nu mai fumezi, miroși a...,

PARADIS

We know
books

pe vremea aceea fiind o balenă la începutul adolescenței, avea 11 ani. Nu era fascinat de numerologie, era 22 decembrie, tot 2x11 anul 1989, într-o țărișoară din fostul bloc comunist. Balena era pionier cu cravată roșie și șnur de comandant de grupă (tovarășa învățătoare îi șoptise la ureche: „meriți galben, de detașament, dar așa e viața, e fata secretarului de partid“, și din priviri îi indicase pe colega lui, o nesuferită blondă, o față palidă). Era pionier, unul mândru, obținuse greu această titulatură, din a doua încercare, era bătauș și obraznic, fusese muștrat în fața careului, iar maică-sa trebuise să garanteze că se va implica serios să-i schimbe comportamentul.

Era pionier, tocmai întors de la școală, și se așeză pe canapea, distrat, ronțăia o bucată de șorici. Un vecin ce pârlise porcul în fața scării îi dăduse cam un sfert din șoricul de pe burtă, un șorici cu sfârcuri, în care își băga degetul și râdea pe sub începutul de mustață. Se ridică, șoricul rămăsese pe un milieu alb din macrameu, în mijlocul căruia se afla un bibelou înfățișând un cal, aprinse televizorul de la buton (un buton pe care îl fixă cu un băț de chibrit). Așteptă să se încălzească lămpile. Ecranul se albi treptat, era paradă sau ceva în felul ăsta, vru să-l închidă, dar se auziră huiduieli și cineva strigă:

„Jos Ceaușescu!“ Apoi mai mulți urlară: „Jos Ceaușescu!“

Sta nemișcat, așa cum văzuse el pisica vecinei de la doi, când prinsese o vrăbiuță. Era șocat, cum mai fusese o singură dată, când în orașelul minier venise în vizită de lucru „cel mai iubit fiu al poporului român“, „personalitate

„excepțională a lumii contemporane“, „luptător pentru cauza dreptății și păcii, și socialismului“, „geniul Carpaților“, „marele conducător“, „genialul cârmaci“: tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, comandant suprem al forțelor armate, însoțit de consoarta „savant de renume mondial“ și „mamă iubitoare“ a poporului. Nu vizita în sine îi provocase acea reacție tulburătoare, cel din-tâi șoc, ci o întrebare oarecum banală, adresată de o puștoaică din vecini, mirată de entuziasmul lui:

— Tu îl iubești? (plin de uimire)

Cum să nu-l iubească? Nu asta era învățat în fiecare zi de școală, pe stradă, la televizor? Dar oare, fetița nu-l iubea? De ce oare? De ce l-a întrebat?

„Jos Ceaușescu!“ „ Jos dictatorul!“ Nu-i trec prin cap întrebări, corzile vocale solidare încep să vibreze, urlă:

— Mamă! Mamă! Vino să vezi ce e la televizor!

Această invitație o va repeta poate, nu zi de zi, dar sigur săptămână de săptămână, an după an.

(salt în timp, fără mașinării, fără vaporizări)

— Mamă! Vino să vezi ceva interesant!

(Întotdeauna se găsea ceva extrem de interesant.)

— Ce s-a mai întâmplat?

— Vântul ce bate dinspre est, aduce pe plaje delfini morți, suspect, parțial mâncați, urât mirositori și alții proaspeți, coada sau vreo aripioară le zvâcnește. Un fel de Colombo în salopeta direcției publice de administrare a

PARADIS

We know

litoralului pune verdictul: „Mor înecați, se asfixiază fără aer, sunt mamifere, se prind în plase“. Vezi, mamă?

— Văd. Eu simt că o să fie bine.

— O să fie bine pe dracu'!

Brusc, râde contagios, cu gura până la urechi (rozalii, puțin clăpăuge). Cei doi dinți din față, de sus, singurii ce mai erau întregi, restul se tocaseră pur și simplu, te duceau cu gândul la un fel de baubau al neamului iepuresc.

— Gata. Plec, nu vreau să mă cert cu tine, maică.

— Mie îmi place să mă cert. Nu prea am cu cine. O să mă cert cu pompierii.

— Te rog, maică! Să nu cumva să te cerți cu băieții, să mă faci să sufăr.

Cineva bătu la ușă.

— Vin imediat!

(Oare au ajuns pompierii?)

Spre intrare, târșind papucii de plastic, movalii.

Flashback

Am început în ascuns să număr, din sută în sută, cu ochii închiși. Distileria timpului, clipe ovale, grozave ca două gropițe în obraji. Te-ai așezat în banca din față cuminte, cu codițele împletite, să lipesc gumă de mestecat. La pauză, am făcut și schimb de păduchi, era necesar să fim tunși și spălați cu gaz lampant. Nu se vede, pielea mea adevărată o port pe dos, să se asorteze cu fluturii din stomac. Când te-am sărutat, aveam buzele amorțite și puse pe

IBDIS

We know

books

fugă, caut cu o cange, într-un trup de balenă, împrăștiată în malul torid, un lipăit dantelat.

22 (11+11). 22 ca un nume de revistă!

Nu a citit-o, el se uită la televizor. E îmbrăcat în uniforma de elev, pionier cu cravată roșie.

— Mamă! Mamă! Vino să vezi ce e la televizor!

— Ce s-a mai întâmplat? răspunse Poza clasică a bunicuței.

Flashback, engleză neică! (Dacă înveți rusă, e de porc!)

Îl făcuse târziu la patruzeci și cinci de ani, soțul era mai tânăr cu patru ani, ei doi s-au cunoscut în Apuseni la mina de aur, el era în practică trimis de școala de maiștri, iar ea profesoară în sat. Locuia în Căminul Fericirii, așa îi spuneau burlacii căminului de nefamiliști în care stăteau, numai ele, fetele. Viitorul maistru, pe atunci Craiul Florii de Cireș (în acea primăvară purta mereu la ureche o cren-guță înflorită), era cauza multor suspine, iar priviri cu gene lungi îi duceau dorul. Gașca lor formidabilă de ortaci tineri venea cu lăutari și jucau hora, numai ei, bărbații, până când o țărăncuță mai curajoasă cobora și se prindea la dans. Pe rând, cămăși de noapte dantelate, clopote albe, chicoteau uneori până în zori. Apoi se făceau anchete, se dădeau avertismente, muștrări, dar cu prima ocazie o luau de la capăt. O întreagă istorie romanțioasă, greu digerabilă de tineretul ăsta modern, ar fi vrut să o știe și băiatul ei. „Lasă-mă cu amintirile tale de babă, mă adorm, vreau să

PARADIS

We know

books

urmăresc serialul ăsta, vine mai târziu vărul, lui îi place să te asculte!“ „Băiete, băiete, cât am pățimit eu pentru tine.“ „Să ai mâine aur și pâine. Ce mișto!“ o completa Balena și continua: „Poate ești și tu o sfântă?“

Nu era o sfântă, dar își iubise copiii și soțul. Ar fi făcut orice pentru ei.

Când cel mare, pe atunci sigurul copil („mai bine unul și bun decât o grămadă, și răi, și mâncăi“, spunea mereu Nelu, soțul) plecase în armată, cu valijoara din lemn de cireș în mână, ea fluturase batista cum văzuse într-un film mut că făceau mamele și iubitele pe peronul gării. Nu a vrut să plângă și îi reușise. Întorși acasă, apartamentul le păru pustiit, erau numai ei doi: soț și soție, singuri după mulți ani, se ținură în brațe abandonăți. Apoi s-au iubit, s-au iubit pe mozaicul rece al holului, ca în tinerețe. Proastă inspirație. Nelu a răcit la rinichi, iar ea, sărmana... se nenorocise.

La vreo două luni după, nu putea dormi, și a vistat, ca o prevestire de rău, că în pânțele ei se cuibărise o balenă albă, o balenă ucigașă, o balenă vorbitoare, o balenă ce vorbea o limbă ciudată, limba de la începutul timpului, și ea nu pricepea nimic. A încercat să fugă, sub pașii ei pământul se trăgea înapoi, urmele ei păreau urmele unor animale preistorice. Urme fosilizate, sterpe. Un țipăt de balenă strident, copacii își scuturau crengile de frunze, premeditat, ca soarele să o bată în ceafă, să facă insolație, să leșine, să i se facă rău.

S-a ridicat greu din pat. Zăpăcită, se închină la un crucifix de pe noptieră. Dimineața e încă departe. Nelu e în șut, e

schimbul trei. Căuta ceva în gol, iar când chipul i se proiectă în oglindă, nu știa cum să-și mai facă semnul crucii. Poate peste noapte Satana pătrunsese printre antenele cu 7, 9, 12, 15 elemente de aluminiu, prin smoala umflată de soare și acum o ispitea. I se păruse că în oglindă e icoana de la mânăstire, icoana făcătoare de minuni „cea plângăreață“, cum îi zice Nelu. Nu putea să țină copilul, toate babele (foste țărănci, foste femei gospodine, foste fluturi) o vor bârfi. La școală, colegii o s-o privească ca pe o ciumată, secretarul de partid pe unitate o va chema în birou, parcă îl și vede: „Se poate tovarășa, la vârstă dumitale!“ Poate o să îi ia carnetul de partid și nu o să le mai dea nici butelia promisă.

Și dimineața întârzia, și soțul întârzia, s-o fi întâmplat iar vreo nenorocire. Inima îi săltă sânul mic trandafiriu. Femeile au presimțirile lor, instinctul lor.

Chiar va întârzia, abatajul prinsese un ortac îndrăgostit și-l făcuse bucăți, bucăți, îi scosese mațele ca la un porc de Crăciun.

Maistrul cireșar văzuse cu ochii lui toată grozăvia, și?, doar sticla de palincă pe care o băuse pe nerăsuflăte la crăsmă îi adusese înapoi sângele în obraji. Pe nevastă-sa o găsi acasă, plânsă. Tavanul parcă îi căzu în cap să-i spargă lămpașul, s-o fi întâmplat ceva la unitatea militară? Chiar dacă chinuitoarea așteptare luase sfârșit, văzându-l beat, ea începu să se smiorcăie. (ochii ca niște gogonele stropșite, scoase din borcanul cu murături.)

— Măi, muiere! Potolește-te odată, măi, muiere, mă auzi? Nu te-am bătut niciodată, dar o să te altoiesc dacă nu încetezi. Vorbește!

ERDIS

We know

books

Gresia cărămizie fugea de sub picioare, se fărâmița.

După câteva oftaturi și suspine:

— Sunt gravidă, m-am nenorocit, bărbate!

— Vino să te pup!

Încercă să o prindă, dar căzu cât era de lung. (Gresia era rece, ca o piatră funerară.)

Înainte de a adormi reuși să mai bolborosească:

— Să ne trăiască! O să-i punem numele ca îndrăgostitului, băiatul acela, fără mațe. Dumnezeu a luat, Dumnezeu a dat!

Și a dat, nu s-a încurcat!

Balena s-a născut, nu se mai găsea lut, sculptorii lucrau numai în ghips. Iarna se bălăcea prin nămol, începea un an nou, oamenii erau mai beți decât de obicei. La spital, la ultimul etaj, un bărbat nervos, în mișcare, fără a mai măsura coridorul.

Dincolo de ușa ce tocmai se închidea, medicul, ce părea un bătrânel cumsecade, îi amintea sărmanei femei să împingă.

Ceva întunecat ieșea la lumină, un picioruș și încă unul, și apoi o creatură lunguiață și slabă, zbârcită, el.

Celălalt bătrân îl luă în brațe, îl lovi ușor, se încăpățâna să nu plângă, buzele blegi ce ascundeau cioturi de dinți se uniră pentru o secundă cu buzele de pământ ale creaturii, ale lui.

„Ce scârbă dulce!“, în plămâni plăpânzi aer, se mai uniră de câteva ori, acum creatura avea puls, dar tot nu voia să plângă.